

KODEKS SPÓŁEK HANDLOWYCH

Tom III

Komentarz do art. 301–490

redakcja naukowa **Andrzej Kidyba**

Józef Frąckowiak ■ Andrzej Kidyba

Katarzyna Kopaczyńska-Pieczniak

Marek Michalski ■ Aleksander Jerzy Witosz

KOMENTARZE

KODEKS SPÓŁEK HANDLOWYCH

Tom III

Komentarz do art. 301–490

redakcja naukowa **Andrzej Kidyba**

Józef Frąckowiak ■ Andrzej Kidyba

Katarzyna Kopaczyńska-Pieczniak

Marek Michalski ■ Aleksander Jerzy Witosz

KOMENTARZE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 4 września 2020 r.

Wydawca
Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący
Adam Choiński

Opracowanie redakcyjne
Katarzyna Świerk-Bożek

Projekt okładek serii
Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Komentarze do poszczególnych artykułów napisali:
Prof. Józef Frąckowiak – art. 301, 302, 304–318, 320–327, 368–376, 378,
379 § 1 i 1⁴; art. 381–392, 422–429
Prof. Andrzej Kidyba – art. 303, 319, 379 § 2 i 3
Prof. Katarzyna Kopaczyńska-Pieczniak – art. 377, 380
Prof. Marek Michalski – art. 328–367, 393–421, 430–458, 479–490
Prof. Aleksander Jerzy Witosz – art. 459–478

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy prawo i własność
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2020

ISBN 978-83-8187-789-3

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Wstęp

Spółka akcyjna przeżywa w Polsce dosyć specyficzny dla niej czas. Jest przedmiotem zmian w sposób nieskoordynowany, nieprzemyślany i przypadkowy. Powoduje to dużą niepewność w stosowaniu prawa. W ciągu kilku miesięcy potrafi się zmienić ten sam przepis, co powodowało utrudnienia w przygotowaniu aktualnego komentarza. Dokonywane zmiany są często wynikiem braku wyraźnej koncepcji co do miejsca regulacji tzw. spółek szczególnych.

Istnieje cała grupa spółek, które w dużej mierze regulowane są w aktach usytuowanych poza kodeksem spółek handlowych. Z niewiadomych powodów ustawodawca reguluje materię spółek z publicznego obrotu właśnie w kodeksie, rozciągając stosowne regulacje na wszystkie spółki akcyjne, w tym te tzw. prywatne. Podobnie rzecz się ma z próbami narzucenia modelu przyjmowanego dla spółek z udziałem Skarbu Państwa dla wszystkich spółek akcyjnych. Taki sposób regulacji rozsądza system prawa akcyjnego.

Na potwierdzenie powyższego wskażę ustawy, które w istotny sposób zmieniły kodeks spółek handlowych w ostatnich tylko latach:

- ustawa z dnia 26 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 398 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu wprowadzenia uproszczeń dla przedsiębiorców w prawie podatkowym i gospodarczym (Dz. U. poz. 2244),
- ustawa z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1798 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 16 października 2019 r. o zmianie ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2217 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 lutego 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 288 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych

- chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. poz. 695 z późn. zm.).

Niektóre z tych ustaw, na przykład ustawa z dnia 30 sierpnia 2019 r., będą obowiązywać od 1 marca 2021 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 25, który wszedł w życie 1 stycznia 2020 r. Wprowadziły one poważne zmiany systemowe, polegające między innymi na odejściu od tradycyjnej, dokumentowej formy akcji. W ten sposób pośrednio zostały wyeliminowane akcje na okaziciela.

Inne zmiany, związane z pandemią koronawirusa, wprowadzono w szczególnych warunkach. Należy jednak mieć wątpliwości, czy wolno było, mimo nagłej potrzeby, tworzyć na trwałe, a nie na przejściowy okres, system odejścia od tradycyjnej formy obradowania i podejmowania uchwał przez organy spółki akcyjnej.

O sztucznym, dalszym „wpychaniu” spółek z publicznego obrotu do kodeksu była już mowa. Prowadzi to też, moim zdaniem, do deformacji rozwiązań dotyczących spółek niepublicznych przez wspólne ich uregulowanie.

Liczba zmian o charakterze systemowym, wprowadzanych często, nagle, spowodowała, że tom III *Komentarza* ukazał się jako ostatni, a nie w kolejności, jaka wynika z systematyki kodeksu spółek handlowych.

Komentarz obejmuje stan prawny na 4 września 2020 r., jednakże zostały w nim skomentowane również niektóre przepisy, które wejdą w życie w przyszłym roku.

Lublin, 7 października 2020 r.

Prof. dr hab. Andrzej Kidyba

Ustawa

z dnia 15 września 2000 r.

Kodeks spółek handlowych¹

(tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 1526)

¹ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji transpozycji następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

- 1) pierwszej dyrektywy Rady 68/151/EWG z dnia 9 marca 1968 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w Państwach Członkowskich od spółek w rozumieniu art. 58 akapit drugi Traktatu, w celu uzyskania ich równoważności w całej Wspólnocie, dla zapewnienia ochrony interesów zarówno współników jak i osób trzecich (Dz. Urz. WE L 65 z 14.03.1968, str. 8, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 17, t. 1, str. 3, z późn. zm.);
- 2) drugiej dyrektywy Rady 77/91/EWG z dnia 13 grudnia 1976 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w Państwach Członkowskich od spółek w rozumieniu art. 58 akapit drugi Traktatu, w celu uzyskania ich równoważności, dla ochrony interesów zarówno współników, jak i osób trzecich w zakresie tworzenia spółki akcyjnej, jak również utrzymania i zmian jej kapitału (Dz. Urz. WE L 26 z 31.01.1977, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 17, t. 1, str. 8, z późn. zm.);
- 3) trzeciej dyrektywy Rady 78/855/EWG z dnia 9 października 1978 r. wydanej na podstawie art. 54 ust. 3 lit. g Traktatu, dotyczącej łączenia się spółek akcyjnych (Dz. Urz. WE L 295 z 20.10.1978, str. 36, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 17, t. 1, str. 42, z późn. zm.);
- 4) szóstej dyrektywy Rady 82/891/EWG z dnia 17 grudnia 1982 r. wydanej na podstawie art. 54 ust. 3 lit. g Traktatu dotyczącej podziału spółek akcyjnych (Dz. Urz. WE L 378 z 31.12.1982, str. 47, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 17, t. 1, str. 50, z późn. zm.);
- 5) jedenastej dyrektywy Rady 89/666/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. dotyczącej wymogów ujawniania informacji odnośnie do oddziałów utworzonych w Państwie Członkowskim przez niektóre rodzaje spółek podlegających prawu innego państwa (Dz. Urz. WE L 395 z 30.12.1989, str. 36, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 17, t. 1, str. 100, z późn. zm.);
- 6) dwunastej dyrektywy Rady 89/667/EWG w sprawie prawa spółek z dnia 21 grudnia 1989 r. dotyczącej jednoosobowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością (Dz. Urz. WE L 395 z 30.12.1989, str. 40, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 17, t. 1, str. 104, z późn. zm.);
- 7) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/17/WE z dnia 19 marca 2001 r. w sprawie reorganizacji i likwidacji zakładów ubezpieczeń (Dz. Urz. WE L 110 z 20.04.2001, str. 28; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 4, str. 3);
- 8) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/24/WE z dnia 4 kwietnia 2001 r. w sprawie reorganizacji i likwidacji instytucji kredytowych (Dz. Urz. WE L 125 z 05.05.2001, str. 15; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 4, str. 15).

TYTUŁ III

Spółki kapitałowe

DZIAŁ II

Spółka akcyjna

ROZDZIAŁ 1

Powstanie spółki

Art. 301. § 1. Zawiązać spółkę akcyjną może jedna albo więcej osób. Spółka akcyjna nie może być zawiązana wyłącznie przez jednoosobową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością.

§ 2. Statut spółki akcyjnej powinien być sporządzony w formie aktu notarialnego.

§ 3. Osoby podpisujące statut są założycielami spółki.

§ 4. Akcjonariusze są zobowiązani jedynie do świadczeń określonych w statucie.

§ 5. Akcjonariusze nie odpowiadają za zobowiązania spółki.

1. Regulacja spółki akcyjnej w kodeksie spółek handlowych jest wypadkową dwóch tendencji. Po pierwsze ustawodawca wyraźnie nawiązuje do rozwiązań przyjętych w kodeksie handlowym, po drugie stara się dostosować polskie prawo akcyjne do nowoczesnych rozwiązań znanych w rozwiniętych gospodarczo krajach, w szczególności, co po 1 maja 2004 r. stało się jego obowiązkiem, do standardów przyjętych w unijnym prawie spółek (bliżej na ten temat zob. Uzasadnienie projektu ustawy – Prawo spółek handlowych, Ministerstwo Sprawiedliwości, Warszawa 1999, s. 265 i n.; A. Opalski, *Europejskie prawo spółek*, Warszawa 2010, s. 112 i n.).

Spółka akcyjna do czasu pojawienia się w 1892 r. *Gesellschaft mit beschränkter Haftung*, była przez wiele lat jedyną spółką kapitałową. Jeszcze na początku XIX w. spółki, które były pierwowzorem spółki akcyjnej, mogły powstawać tylko za indywidualnym zezwoleniem władzy państwowej. Dopiero z początkiem lat 20. XIX w Stanach Zjednoczonych,

a w połowie tego wieku w Europie pojawiły się spółki akcyjne, które mogły powstać bez zezwolenia władzy publicznej po spełnieniu warunków przewidzianych w ustawie, a ich spełnienie kontrolowano przy okazji obowiązkowego wpisu takich spółek do właściwego rejestru (bliżej na ten temat zob. J. Frąckowiak (w:) *System prawa handlowego*, t. 2B, 2019, s. 36 i n. oraz S. Sołtyński, *Wynalazek spółki kapitałowej: o krok od wieczności*, PiP 1998, z. 1, s. 16 i n.).

W Polsce po odzyskaniu państwowości spółki akcyjne były tworzone i funkcjonowały na podstawie prawa austriackiego, francuskiego, niemieckiego, rosyjskiego oraz węgierskiego. Dość szybko, bo już w 1928 r., dokonano unifikacji tych praw i stworzono polskie prawo akcyjne – rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. – Prawo o spółkach akcyjnych (Dz. U. Nr 39, poz. 383 z późn. zm.), które z niewielkimi zmianami weszło do kodeksu handlowego. Przepisy o spółce akcyjnej zawarte w kodeksie handlowym obowiązywały formalnie do 1 września 2000 r., tj. do wejścia w życie kodeksu spółek handlowych. W związku z sytuacją społeczno-polityczną po II wojnie światowej i zniesieniem gospodarki rynkowej, zastąpionej centralnym planowaniem i szczególną ochroną własności państwowej, do lat 80 XX w. przepisy o spółce akcyjnej miały praktycznie znikome znaczenie. Dopiero po wprowadzeniu w Polsce, na przełomie lat 80 i 90 XX w., na powrót gospodarki rynkowej przepisy o spółce akcyjnej oraz o innych spółkach handlowych zaczęły odgrywać znaczącą rolę.

Warto zwrócić uwagę, że tylko w przypadku spółki akcyjnej (w pewnym zakresie także komandytowo-akcyjnej) mamy do czynienia z wyraźnym rozbiem czynności prawnych, które prowadzą do powstania spółki, a nie z jedną umową, w której zawiązujący spółkę ustalają zarówno organizację spółki, jak i swoje zobowiązania wobec niej. Złożony sposób powstania spółki akcyjnej wiąże się z tym, o czym była mowa wyżej, że początkowo na jej powstanie musiał wyrazić zgodę władca lub parlament. Dlatego strukturę organizacyjną ustalano najpierw w odrębnym akcie (statucie) i dopiero gdy było jasne, że władza publiczna zgadza się na powołanie takiej spółki, proponowano wprowadzanie do niej kapitału przez samych założycieli lub także inne osoby. Taki system był więc podyktowany tym, żeby nie wprowadzać do spółki kapitału zanim nie będzie wiadomo, że spółka może powstać. Jest on użyteczny także obecnie przy zakładaniu spółek akcyjnych, których statut musi zatwierdzić odpowiedni organ nadzorczy. Tak jest w przypadku spółek akcyjnych będących bankiem (art. 30a i 31 pr. bank.) lub zakładem ubezpieczeń (art. 79 ust. 1 u.d.u.r.) czy spółką prowadzącą rynek regulowany, która musi mieć statut zatwierdzony przez KNF (art. 25 ust. 5 u.o.i.f.). Ten podyktowany względami bezpieczeństwa obrotu złożony dwustopniowy system zakładania spółki akcyjnej prowadzi jednak do tego, że poza założycielami przy jej powstaniu inni akcjonariusze nie mają wpływu na jej kształt organizacyjny czy, ujmując to bardziej precyzyjnie, na ukształtowanie jednostki organizacyjnej jaką jest spółka. Mogą oni tylko zaakceptować strukturę zaproponowaną przez założycieli lub nie przystąpić do tworzonej spółki.

2. Ustawodawca w kodeksie spółek handlowych, podobnie jak w poprzednim stanie prawnym, nie formułuje ustawowej definicji spółki akcyjnej, tak jak to czyni w przypadku spółek osobowych. Jak się wydaje, jest to wyrazem pewnej tradycji, której w mniejszym lub większym stopniu hołdują także obce porządki prawne. Artykuł 301 k.s.h. różni się pod względem redakcyjnym, a także merytorycznym od art. 307 k.h., rozpoczynającego dział XII kodeksu handlowego poświęcony spółce akcyjnej. Znalazły się w nim kwestie ujęte w art. 308 k.h., natomiast treści zawarte w art. 307 § 1 k.h. wyłączono do osobnego przepisu – art. 302 k.s.h. Najważniejsza zmiana merytoryczna sprowadza się do wyraźnego podkreślenia, że spółka akcyjna może zostać założona także przez jedną osobę, z wyłączeniem jednoosobowej spółki z o.o.
3. Spółka akcyjna powszechnie uznawana jest za najbardziej „czystą” formę spółki kapitałowej. Punktem odniesienia przy konstruowaniu jej ustawowego modelu jest część majątku spółki, ujmowana jako kapitał zakładowy podzielony na równe części (akcje). Status wspólnika (akcjonariusza) zależy nie tylko od tego, że przystępuje on do spółki, lecz przede wszystkim od wielkości wniesionego przez niego majątku do kapitału zakładowego i objętych w zamian za to akcji. Osobiste cechy i przymioty wspólników nie mają co do zasady większego znaczenia, a poprzez zbywalność akcji jest zapewniona stała wymiana akcjonariuszy. Nie jest jednak wykluczone zwiększenie znaczenia osobistych cech wspólników i silniejsze związanie – przez odpowiednie regulacje statutowe – losów spółki z osobami wspólników, na przykład przez nałożenie na nich statutowych obowiązków, ustalenie, że akcje będą imienne czy też ograniczenie zbywalności akcji.
4. Spółkę akcyjną najlepiej ujmować jako jednostkę organizacyjną będącą korporacją kapitałową, wyposażoną w osobowość. Do czasu wpisu do rejestru jest to jednostka, o której mowa w art. 33¹ k.c., czyli osoba ustawowa, a od momentu wpisu do rejestru osoba prawna. Spółka akcyjna spełnia podstawowe cechy jednostki organizacyjnej. Jest to adresat normy prawnej niebędący osobą fizyczną, wyodrębniony organizacyjnie i majątkowo, na tyle zindywidualizowany, że można go odróżnić od innych adresatów norm prawa prywatnego (bliżej na temat jednostki organizacyjnej zob. J. Frąckowiak (w:) *System prawa handlowego*, t. 2B, 2019, s. 45–53). Spółka akcyjna jest jednostką organizacyjną o charakterze zrzeszeniowym, utworzoną dobrowolnie dla realizacji wspólnego celu jej członków, jest więc korporacją (bliżej na temat korporacji zob. K. Kopaczyńska-Pieczniak, *Korporacja. Elementy konstrukcji prawnej*, Warszawa 2019, s. 27–30). Jest to korporacja o charakterze kapitałowym, gdyż podstawową rolę w jej konstrukcji odgrywa kapitał zakładowy, czyli oznaczona przez ustawodawcę wielkość majątku (aktywów), który spółka akcyjna zobowiązana jest do utrzymywania przez cały czas swojego istnienia. Może powstać jako spółka dojrzała, jeżeli zgromadzi co najmniej 100 000 zł oraz przez cały czas swojego istnienia powinna posiadać majątek przynajmniej w takiej wysokości. Sytuacja prawna akcjonariusza w spółce wyznaczona jest zaś przez wielkość wniesionego przezeń wkładu do kapitału zakładowego.

5. Przeciwno traktowaniu spółki akcyjnej jako jednostki organizacyjnej opowiedział się A.W. Wiśniewski (w:) *Kodeks...*, t. IIIA, red. A. Opalski, s. 344–346. Zdaniem tego autora jednostka organizacyjna jest określeniem właściwym w prawie administracyjnym, a w prawie prywatnym należy raczej posługiwać się pojęciem organizacji. Pogląd ten nie ma jednak wyraźnej podstawy normatywnej, gdyż określenie jednostka organizacyjna jest podstawowym terminem, a właściwie punktem wyjścia także dla ustawodawcy przy regulacji osób niebędących pojedynczym człowiekiem w kodeksie cywilnym. Zarówno art. 33 k.c., jak i art. 33¹ k.c. używają tego określenia dla zdefiniowania osoby prawnej i osoby ustawowej. Jeżeli jednostkę organizacyjną w relacjach z innymi adresatami norm prawa prywatnego rozumieć jako odrębnego adresata tych norm, to nie można zapominać o tym, że patrząc się na nią od strony jej wewnętrznej struktury jest ona wiązką powiązanych ze sobą funkcjonalnie stosunków typu zobowiązaniowego i korporacyjnego między jednostką organizacyjną a osobami ją tworzącymi oraz stosunków typu kompetencyjnego między tą jednostką a członkami jej organów. Od jednostek organizacyjnych, które są adresatami norm publicznoprawnych, jednostkę organizacyjną będącą adresatem norm prywatnoprawnych odróżnia też to, że jej powstanie oraz stosunki prawne wewnątrz niej są określone nie tylko normami prawnymi, ale także czynnościami prawnymi, takimi jak umowa spółki z o.o., statut w przypadku spółki akcyjnej, oraz uchwałami organów tych spółek. Zwrócił na to trafnie uwagę również A.W. Wiśniewski (*ibidem*).
6. Procedura tworzenia spółki akcyjnej wykazuje wiele odrębności w porównaniu z pozostałymi spółkami. Najpierw następuje porozumienie założycieli spółki akcyjnej, którzy – działając zgodnie w celu założenia spółki – tworzą jej statut. Dopiero na podstawie statutu uzgodnionego przez założycieli osoby składające oświadczenia o objęciu akcji i wyrażeniu zgody na jego brzmienie dokonują zawiązania spółki. Porozumienie założycieli dotyczące treści statutu przypomina umowę cywilnoprawną. Jest to niewątpliwie zgodne oświadczenie woli zmierzające do wywołania skutków prawnych. Skutkiem prawnym zgodnego oświadczenia woli założycieli jest powstanie jednostki organizacyjnej (bliżej na temat tego pojęcia w ujęciu normatywnym zob. J. Frąckowiak (w:) *System prawa handlowego*, t. 2B, 2019, s. 45–53). Po podpisaniu statutu, na podstawie jego treści oraz przepisów kodeksu spółek handlowych, można już wskazać spółkę akcyjną jako jednostkę organizacyjną, która jest odrębnym od założycieli adresatem norm prawnych. *De lege lata* jednostka ta nie ma jeszcze zdolności prawnej, gdyż z woli ustawodawcy uzyska ją dopiero w momencie zawiązania spółki (art. 323 k.s.h.). Między tak rozumianą jednostką organizacyjną, którą od chwili podpisania statutu staje się organizowana spółka akcyjna, a założycielami oraz akcjonariuszami powstaje wiele stosunków prawnych. Przykładowo założyciele są obowiązani do objęcia akcji lub zaproponowania takiego objęcia innym osobom w takim czasie, aby można było zgłosić spółkę do rejestru, najpóźniej w ciągu sześciu miesięcy od podpisania statutu (art. 325 k.s.h.). Założyciele są obowiązani do sporządzenia sprawozdania, o którym mowa w art. 311 i 312 k.s.h. W zasadzie to oni mają obowiązek wyboru członków pierwszych organów spółki. O tym, że są to obowiązki wobec spółki jako odrębnego od nich adresata norm

prawnych (podmiotu) świadczą wyraźnie art. 480 i 592 k.s.h. Z przywołanych przepisów wynika, że odpowiedzialność cywilna i karna dotyczy czynności i czynów dokonanych na szkodę spółki. Ustawa kładzie nacisk na stosunki między założycielami a spółką, a nie między nimi lub między założycielami a akcjonariuszami.

7. Zawiazanie spółki akcyjnej następuje z chwilą objęcia wszystkich akcji (art. 310 § 1 k.s.h.). Osoba, która złoży ważne oświadczenie woli przewidziane w art. 313 k.s.h., obejmuje akcję lub akcje i uzyskuje status akcjonariusza. Złożenie oświadczeń woli może nastąpić jednocześnie przez wszystkich obejmujących akcje, a nawet mieścić się w tym samym akcie notarialnym co statut. Na podstawie przepisów kodeksu spółek handlowych nie ma również przeszkód, aby nastąpiło to w różnym czasie i miejscu, w wielu aktach notarialnych. Z kolei akty te, jeżeli przewidziano wkłady niepieniężne, są poprzedzone oświadczeniami założycieli oraz biegłych rewidentów.

Tworzenie spółki akcyjnej to skomplikowany układ różnych oświadczeń woli i wiedzy, które prowadzą do wywołania rozmaitych skutków prawnych. Ujmowanie wszystkich tych oświadczeń jako jednej umowy spółki, co proponuje art. 3 k.s.h., nie służy wyjaśnieniu skomplikowanego procesu powstawania tej spółki. Zgodnie z przywołanym artykułem, zawierając umowę spółki handlowej, akcjonariusze zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu przez wniesienie wkładów oraz jeżeli statut spółki tak stanowi, przez współdziałanie w inny określony sposób. Podstawowe znaczenie, w świetle tego przepisu, ma odgrywać umowa między akcjonariuszami. Przez umowę spółki akcyjnej należy wobec tego rozumieć przede wszystkim zgodne oświadczenia woli zawarte w aktach objęcia akcji. Trzeba jednak zwrócić uwagę przynajmniej na dwie okoliczności. Po pierwsze oświadczenie o objęciu akcji jest składane nie wobec innych akcjonariuszy, lecz wobec jednostki organizacyjnej istniejącej już od chwili podpisania statutu. Akcjonariusz nie negocjuje swojego udziału w spółce z innymi akcjonariuszami, lecz co najwyżej z założycielami działającymi w imieniu już istniejącej jednostki organizacyjnej. Ma on wybór tylko między akceptacją działania tej jednostki i przystąpieniem do niej lub rezygnacją z uczestnictwa. Po drugie oświadczenia o objęciu akcji wyraźnie nawiązują do innych oświadczeń związanych z tworzeniem spółki, jak statut czy sprawozdanie założycieli oraz wybór pierwszych władz spółki. Bez ważnych oświadczeń woli założycieli dotyczących treści statutu, sprawozdania, o którym mowa w art. 311 k.s.h., oraz wyboru władz spółki, oświadczenia o objęciu akcji mogą okazać się wadliwe i w konsekwencji nie prowadzić do powstania spółki akcyjnej jako osoby prawnej.

8. Ujęcie tworzenia spółki akcyjnej w postaci umowy, o której mowa w art. 3 k.s.h., jest trudne do wyjaśnienia, chociaż ustawodawca wyraźnie sugeruje, używając słowa „statut”, że przepis ten odnosi się również do spółki akcyjnej. Tymczasem umowa spółki, o której mowa w art. 3 k.s.h., w przypadku spółki akcyjnej powinna obejmować nie tylko oświadczenia woli akcjonariuszy, lecz także oświadczenia woli i wiedzy założycieli. Aby na jej podstawie powstała spółka akcyjna, ustawa wymaga zaistnienia jesz-

Andrzej Kidyba – profesor doktor habilitowany nauk prawnych w Katedrze Prawa Gospodarczego i Handlowego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, specjalista w zakresie prawa handlowego, gospodarczego i cywilnego; ukończył aplikację sędziowską i zdał egzamin radcowski; autor, współautor oraz redaktor około 350 publikacji, w tym kilkudziesięciu książek i opracowań naukowych: wielokrotnie wznawianych komentarzy (m.in. *Kodeks spółek handlowych. Komentarz; Kodeks cywilny. Komentarz; Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Komentarz*), podręczników, monografii, glos oraz artykułów publikowanych w Polsce i za granicą; arbiter w licznych międzynarodowych i krajowych postępowaniach arbitrażowych. Współpracuje z wieloma europejskimi ośrodkami naukowymi. Jest konsulem honorowym Republiki Federalnej Niemiec.

W tomie trzecim dużego komentarza do kodeksu spółek handlowych pod redakcją prof. Andrzeja Kidyby omówione zostały unormowania dotyczące spółki akcyjnej.

Oprócz analizy przepisów ustawy – Kodeks spółek handlowych autorzy przedstawili przede wszystkim praktyczne aspekty ich stosowania. Uwzględnili też ostatnie nowelizacje kodeksu, które wprowadziły poważne zmiany systemowe polegające m.in. na odejściu od tradycyjnej, dokumentowej formy akcji, a także zmiany uchwalone w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2.

W książce zaprezentowano i omówiono również najnowsze orzeczenia sądów z zakresu prawa spółek oraz aktualną literaturę przedmiotu.

Autorami komentarza są znakomici przedstawiciele nauki prawa handlowego, którzy są także praktykami.

Publikacja jest przeznaczona zarówno dla prawników praktyków specjalizujących się w prawie spółek, jak i przedstawicieli nauki prawa handlowego.



9788381877893 W01P01

ISBN 978-83-8187-789-3



9 788381 877893

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL